

**VIDENSCENTER PÅ ÆLDREOMRÅDET
FOREBYGGELSE NR. 43
November 2005**

INDHOLD:

NYHEDER:

**Inspirationspublikation om kommunale sundhedscentre
100 mio. kroner fordelt til kommunale forsøg med sundhedscentre
Pulje til den ældre medicinske patient
Øen rundt hver dag i 25 år
Forebyggelse i almen praksis
Huskebog om at bevare hukommelsen
Aftaler på genoptræningsområdet
Penge til forskning i genoptræning og rehabilitering efterlyses**

KURSER OG KONFERENCER

**Konference om udvikling og dokumentation af forebyggende
hjemmebesøg gentages
KL holder Sundhedskonference i januar**

FORSKNING OG UDVIKLING

**Muligt at forebygge og hele siddesår
Ældre billedet i medierne gennem 50 år**

NYHEDER:

Inspirationspublikation om kommunale sundhedscentre

I foråret 2005 kunne kommunerne ansøge Indenrigs- og Sundhedsministeriet om puljemidler til forsøg med opbygning af sundhedscentre, hvilket resulterede i 61 ansøgninger. På baggrund af disse ansøgninger har KL udarbejdet en inspirationspublikation, som deler de forskellige sundhedscentre og projekter ind i ti typiske modeller. For eksempel er der i 44 af de 61 projekter nævnt, at den primære opgave i sundhedscentrene skal have fokus på forebyggelse og sundhedsfremme. I materialet kan man se, hvilke initiativer, de enkelte kommuner står for, og man kan nemt klikke sig rundt mellem de forskellige oversigter. Der er også indsat kontaktpersoner, telefonnumre og mailadresser til de enkelte projekter. KL har udformet materialet for at give kommunerne hjælp til at søge inspiration hos hinanden under arbejdet med sundhedscentre.

Oversigten kan downloades på følgende adresse:

<http://www.kl.dk/340372>

100 mio. kroner fordelt til kommunale forsøg med sundhedscentre

Puljen med projektmidler til forsøg med sundhedscentre er blevet fordelt. I alt har 18 kommuner fået bevilget penge, og det betyder, at der landet over igangsættes forskelligartede forsøg med drift af sundhedscentre. Indsatsen i sundhedscentrene retter sig gennemgående imod borgere i risiko for sygdom og mod borgere med forskellige kroniske lidelser. I de fleste projekter er der planlagt tværfaglighed i personalegruppen. Sundhedsfagligt personale som terrapeuter, sygeplejersker, læger og diætister er gennemgående, enkelte får tilknyttet psykolog og socialrådgiver, og nogle fokuserer på samarbejdet mellem frivillige og professionelle.

Beskrivelse af projekter, der har fået støtte kan ses på

<http://www.im.dk/Index/dokumenter.asp?o=18&n=0&d=2720&s=4> og på <http://www.etf.dk>

Puljepenge til samarbejde og genoptræning

Regeringen har for året 2006 afsat i alt 85 mio. kr. til projekter, som retter sig imod styrkelse af indsatsen over for den ældre, medicinske patient. Der er afsat tre ansøgningspuljer: En geriatripulje på 42,5 mio. kr., hvor temaet er øget sammenhæng i indsatsen over for den geriatriske patient, en KOL-pulje med 20 mio. kr. afsat til at styrke indsatsen for KOL-patienter og en genoptræningspulje på 22,5 mio. kr. med overskriften sammenhæng og kvalitet i genoptræning. Puljemidlerne kan anvendes til såvel drifts- som anlægsudgifter. Projekter forventes startet medio 2006 og have en forventet varighed på cirka to år. Ansøgning om puljemidler skal indsendes til Indenrigs- og Sundhedsministeriet senest den 15. december 2005.

Yderligere information på Indenrigsministeriets hjemmeside:

<http://www.im.dk/Index/dokumenter.asp?o=18&n=0&h=18&t=1&d=2799&s=4>

Øen rundt hver dag i 25 år

83-årige Laura Thomsen deler post ud på 25. år på Lyø i det sydfynske øhav, fortæller Fyns Ams Avis. Laura startede som 58-årig, fordi hun var

utilfreds med "en ung knægt", der ikke gad passe sit arbejde. Hendes klager til avisen førte til et tilbud om selv at få tjansen. Så kom hun i gang – i mange år på almindelig cykel men siden på en tre-hjulet elcykel. "Det er bedre end medicin", siger Laura, som aldrig er forkølet, og som også på sin fødselsdag fornylig passede sin halvanden time lange tur øen rundt.

Kilde: Fyns Amts Avis 28.09.05

Forebyggelse i almen praksis

En arbejdsgruppe under Sundhedsstyrelsen har udarbejdet en lille folder: 'Folkesygdomme og forebyggelse' med henblik på at opdatere lægerne til de store muligheder der er for at få en betydelig rolle i fremtidens forebyggende sundhedsarbejde.

En praktiserende læge, Pia Kofoed i Køge, diskuterer først det problem, der angiveligt har holdt læger tilbage: risikoen for at patienter, der bliver foreholdt uhensigtsmæssig adfærd, forlader klinikken med dårlig samvittighed og måske vil tøve med at henvende sig næste gang, de har brug for hjælp. En anden læge, Kirsten Gandrup i Nordjylland, har erkendt, at gode råd alene ikke er nok. Folk kender oftest deres egne problemer og ved, hvad de burde gøre. Så i stedet igangsætter hun et forløb, hvor man med regelmæssige mellemrum drøfter og motiverer, finder positive motivatorer og efterhånden opnår kendskab til hele den livssituation, der er basis for den uhensigtsmæssige sundhedsadfærd. Støttet af lægen går patienten i gang med at ændre de faktorer, der skubber til den uhensigtsmæssige sundhedsadfærd. I en række korte artikler fortæller andre praktiserende læger, hvordan de har prøvet at styrke forebyggelsesaspektet i deres almene praksis.

Folderen kan bestilles hos Sundhedsstyrelsen på telefon 7222 7400 eller findes på <http://www.sst.dk>

Huskebog om at bevare hukommelsen

I forlængelse af sin bog 'Hjernen bag erfaring' har dr.med. Henning Kirk nu udgivet en ny, anvendelsesorienteret bog kaldet 'Huskebogen - hjerneøkonomi og god hukommelse'. Bogen henvender sig ifølge forfatteren "til modne mennesker, som er interesseret i at bevare en god hukommelse resten af livet". Henning Kirk lancerer et nyt begreb: 'hjerneøkonomi', som er et udtryk for, at den erfarne hjerne – hvis man bruger den flittigt – kan effektivisere hukommelsesarbejdet. I bogen gives blandt andet inspiration til, hvorledes man opnår bedre overblik, vedligeholder erindringer og lærer at huske navne. Krydsord, bridge og

lignende kan bruges som hjernegymnastik, og huskesedler som proteser!

'Huskebogen - hjerneøkonomi og god hukommelse' af Henning Kirk, er udgivet af Akademisk forlag. Den er på 176 sider, og koster 199 kr.

<http://www.akademisk.dk/boeger/index.php?ID=303>

Aftaler på genoptræningsområdet

Kommunernes Landsforening oplyser, at rammerne for kommunernes nye opgaver på genoptræningsområdet er ved at falde på plads. Således har man aftalt, at det er de ambulante genoptræningsopgaver, ikke behandlingsopgaverne, der lægges ud til kommunerne fra sygehusene. Økonomisk betyder det, at kommunerne får 468 millioner kroner til denne opgave. Tallene er beregnet ud fra, at sygehusenes terapeuter skønsmæssigt arbejder med 45% ambulante og 55% stationære behandlingsopgaver. KL understreger, at det dog endnu er for tidligt at indgå konkrete aftaler med amterne om fordeling af opgaver og medarbejdere.

Læs mere: <http://www.kl.dk/339388>

Penge til forskning i genoptræning og rehabilitering efterlyses

Ifølge formand for Ergoterapeutforeningen, Gunnar Gamborg, har Sundheds- og indenrigsminister Lars Løkke Rasmussen lovet at sikre forskning i genoptræning og rehabilitering. Flere politiske ordførere har også tilkendegivet, at de ville prioritere området højt. Men der er ikke afsat midler til en forskningsindsats på området i den netop vedtagne finanslov for 2006. Kommunerne skal fra 2007 stå for genoptræning og rehabilitering af borgerne, og Gunnar Gamborg understreger i en pressemeddelelse, at det kan blive svært at sikre evidenbaseret indsats og systematisk kvalitetsudvikling, med mindre der findes midler til forskning, fordi der ikke i kommunerne er samme tradition for forskning som i sygehusverdenen.

Kilde: <http://www.etf.dk>

KURSER OG KONFERENCER

Konference gentages

Konferencen 'Udvikling og dokumentation af de forebyggende

hjemmebesøg, som Videnscenter på Ældreområdet holdt i København den 2. november 2005, bliver gentaget den 1. februar 2006 i Nyborg. Information om tilmelding følger senere i FOREBYGGELSE og på vores hjemmeside. Konferencen handlede om det gode forebyggende hjemmebesøg og om vidensproducerende arbejdsformer. Otte kommuner har afprøvet en række dokumentationsredskaber, som nu er lagt ud på Videnscentrets hjemmeside. Her kan man også læse referat fra konferencen.

Se mere om konferencen på

<http://www.aeldreviden.dk/fagomraader/forebyggelse/forebyggelseskonference/konf.forebyg.ref.kbh.2005.html>

KL holder Sundhedskonference

Tirsdag den 10. januar 2006 fra kl. 9.00 - 16.00 finder KL's årlige Sundhedskonference på Hotel Nyborg Strand sted. Konferencen er målrettet kommunale ledere, specialister og politikere med tilknytning til social- og sundhedsområdet. Der sættes fokus på de udfordringer, som kommunerne står overfor, bl.a. med implementering af sundhedsreformen. Programmet, der er foreløbigt, veksler mellem oplæg i plenum og workshops.

Yderligere oplysninger: <http://www.kl.dk/341342>

FORSKNING OG UDVIKLING

Muligt at forebygge og hele siddesår

Tryksårsekspert og ergoterapeut MSI Helle Dreier har gennem flere år arbejdet for at ændre det traditionelle syn på behandling af tryksår, opstået ved at sidde. Tryksår kan for eksempel opstå hos kørestolsbrugere, hvis der ikke sættes ind med aflastende siddepuder og gode siddestillinger. Har man først et tryksår, er behandlingen ofte indlæggelse med kirurgiske indgreb eller langvarigt sengeleje.

I en masterafhandling har Helle Dreier nu dokumenteret, at megen tryksårsheling og forebyggelse af sår kan ske, mens man sidder på det. Det betyder, at det bliver muligt at leve et meningsfuldt hverdagsliv, samtidig med at man heler, og de pågældende undgår at skulle igennem langvarige hospitalsophold. Forudsætningen er, at der udføres siddestillingsanalyser og gives tilstrækkelig trykaflastning under bagdelen, og at sårkompetente og hjælpemiddelkompetente professionelle samarbejder. For at brugerne kan tage ansvar for selv at medvirke til at forebygge siddesår, skal der gives oplysning om siddesårsmekanismer.

Afhandlingen bygger på 52 siddestillingsanalyser samt kvalitative interviews med tre professionelle og med fem funktionshæmmede kørestolsbrugere. Helle Dreier har modtaget årets ROPOX-pris for sit arbejde. Læs mere på <http://www.etf.dk> eller på <http://www.ropox.dk>

Kilde: Ergoterapeuten 10:05

Ældre billedet i medierne gennem 50 år

Ældreforum og Styrelsen for Social Service har netop udgivet en forskningsrapport, som ser på ældrestereotyper i dagbladene fra 1953 – 2003. Rapporten er skrevet af Charlotte Wien, Center for Journalistik ved Syddansk Universitet og er en del af et større forskningsprojekt kaldet 'Velfærd for ældre – Holdning og handling'. Formålet med rapporten 'Ældre billedet i medierne gennem 50 år' har været at undersøge, om ældre primært omtales som 'svage', om billedet af 'de svage' er blevet mere udtalt, og om det i givet fald er muligt at ændre dette billede. Omtale af ældre i fem dagblade (Politiken, Berlingske Tidende, Fyens Stiftstidende, BT og Næstved Tidende) er blevet analyseret. Der er knyttet et socialt stigma på 'ældre' og måske mindre på betegnelsen 'gammel', og der opfordres til, at de grupper af mennesker, som oplever sig stigmatiseret, gør opmærksom på dette. Det viser sig, at der sker forandringer i omtalerne af ældre, og at dette er sket under påvirkning fra ældre og meningsdannere. Igennem de sidste tredive år har der været tale om polariseringer, så ældre enten beskrives som stærke, såkaldte 'duracel-ældre' eller som svækkede, såkaldte 'plejehjemsbedster'. Medierne kan medvirke til den øgede polarisering - en tendens der opleves i øjeblikket.

Rapporten, der er på 216 sider, kan downloades fra http://www.social.dk/tvaergaaende_indgange/nyhedscenter/Nyheder/index.aspx?id=7cd1a0e8-6b46-4ede-be7b-4f385b455595